

PRESSITEADE nr 159/24

Luxembourg, 4. oktoober 2024

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-21/23 | Lindenapotheke

Isikuandmete kaitse üldmäärus: liikmesriigid võivad näha ette võimaluse, et isikuandmete kaitset väidetavalt rikkunud isiku konkurendid võivad selle rikkumise kui keelatud ebaausa kaubandustava suhtes algatada kohtumenetluse

Selliste ravimite müügiks veebis, mida tohib müüa ainult apteekides, on vaja kliendi selgesõnalist nõusolekut tema andmete töötlemiseks, isegi kui need ravimid ei ole retseptiravimid

Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus, kellel tuli lahendada vaidlus kahe konkureeriva apteekri vahel, palus Euroopa Kohtul tõlgendada isikuandmete kaitse üldmäärust. Euroopa Kohus tões, et isikuandmete kaitse üldmäärusega ei ole vastuolus riigisisised õigusnormid, mis võimaldavad isikuandmete kaitset väidetavalt rikkunud isiku konkurentidel selle rikkumise kui keelatud ebaausa kaubandustava suhtes algatada kohtumenetluse. Selline konkurentide õiguskaitsevõimalus lisandub isikuandmete kaitse üldmääruse järelevalve ja täitmise pädevusega järelevalveasutuste sekkumisõigusele ning andmesubjektide õiguskaitsevõimalustele, mis on määrusega ette nähtud.

Lisaks leidis Euroopa Kohus, et teave, mille kliendid sisestavad selliste ravimite veebist tellimisel, mida tohib müüa ainult apteekides, isegi kui nende müük ei toimu retsepti alusel, on terviseandmed isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses. Seetõttu peab müüja neid kliente täpsel, täielikul ja kergesti arusaadaval viisil teavitama nende andmete töötlemise konkreetsetest tunnustest ja eesmärkidest ning küsima neilt selgesõnalist nõusolekut selleks töötlemiseks.

Saksamaa Liitvabariigi kõrgeimal üldkohtul tuli lahendada vaidlus kahe Saksamaa apteekri vahel. Apteeker, kes on apteegi „Lindenapotheke“ omanik, turustab Amazonis alates 2017. aastast ravimeid, mida tohib müüa ainult apteekides. Kliendid peavad nende ravimite veebist tellimisel sisestama mitmesugust teavet.

Saksamaa ebaausaid kaubandustavasid käsitlevatele õigusnormidele tuginedes palus konkureeriv apteeker Saksamaa kohtul kohustada Lindenapotheke omanikku selle tegevuse lõpetama seni, kuni ei ole tagatud, et kliendid saavad anda enda eelneva nõusoleku terviseandmete töötlemiseks. Esimese ja teise astme kohtud leidsid, et selline turustamine on tõepoolest ebaaus ja õigusvastane kaubandustava, kuna see on vastuolus isikuandmete kaitse üldmäärusega¹. Nimelt, kui ravimeid ostavad kliendid ei ole andnud selgesõnalist nõusolekut, toob müük kaasa terviseandmete töötlemise, mis on selle määrusega keelatud.

Saksamaa Liitvabariigi kõrgeimal üldkohtul tekkis küsimus, kas selle määrusega on kooskõlas riigisisised õigusnormid, mis võimaldavad konkurendil ebaausate kaubandustavade keelu alusel pöörduda kohtusse väidetava isikuandmete kaitse üldmääruse rikkuja vastu. Nimelt on isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt selle määruse järelevalve ja täitmise tagamine põhimõtteliselt liikmesriikide järelevalveasutuste ülesanne ning andmesubjektide (käesoleval juhul klientide) ülesanne on kaitsta oma õigusi. Saksamaa kohus soovis samuti teada saada, kas veebis selliste ravimite ostmisel sisestatud teave, mida tohib müüa ainult apteekides, isegi kui nende puhul ei ole tegemist

retseptiravimitega, on terviseandmed isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses. Seega pöördus ta Euroopa Kohtusse.

Euroopa Kohus vastas esimesena, et **isikuandmete kaitse üldmäärusega ei ole vastuolus riigisisised õigusnormid, mis** lisaks õigustele ja volitustele, mis on isikuandmete kaitse üldmäärusega riigisisestele järelevalveasutustele, andmesubjektidele ja neid isikuid esindavatele ühendustele antud, **võimaldavad** väidetava isikuandmete kaitse rikkujat **konkurentidel pöörduda tema vastu selle määruse rikkumise tõttu ebaausate kaubandustavade keelu alusel kohtusse**. Vastupidi, **see aitab vaieldamatult tugevdada andmesubjektide õigusi** ja tagada neile kõrgetasemelise kaitse. Lisaks võib see osutada **eriti tõhusaks**, kuna sellega saaks **ära hoida suurt hulka isikuandmete kaitse üldmääruse rikkumisi**.

Teisena leidis Euroopa Kohus, et **teave, mille kliendid sisestavad** (näiteks nende nimi, tarneaadress ja ravimite isikustamiseks vajalikud andmed) **selliste ravimite veebist tellimisel, mida tohib müüa ainult apteekides, isegi kui** nende **müük ei toimu retsepti alusel, on terviseandmed isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses**.

Nimelt **annavad** need andmed **intellektuaalse kokkuviiamise või järeldamise teel teavet tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku tervisliku seisundi kohta**, kuna on loodud seos selle isiku ja ravimi, ravinäidustuste või kasutusviiside vahel, olenemata sellest, kas see teave puudutab klienti või mis tahes muud isikut, kelle jaoks klient tellimuse esitab. Seega ei ole oluline, et retsepti puudumisel on need ravimid ainult teatava tõenäosusega, mitte absoluutse kindlusega mõeldud klientidele, kes neid tellisid. **Kui tehakse vahet vastavalt ravimite liigile** ja sellele, kas nende müük toimub retsepti alusel või mitte, oleks see **vastuolus isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud kõrgetasemelise kaitse eesmärgiga**. Seetõttu peab müüja neid kliente täpsel, täielikul ja kergesti arusaadaval viisil teavitama nende andmete töötlemise konkreetsetest tunnustest ja eesmärkidest ning küsima neilt selgesõnalist **nõusolekut** selleks töötlemiseks.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst ja kokkuvõte](#), juhul kui see koostatakse, on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106

Hoiame ühendust!

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta [määrus \(EL\) 2016/679](#) füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta.